

og fra hvilke CO₂-kilder. Der skal tages stilling til, hvor CO₂-lagrene skal placeres, og hvem der skal eje og drive dem. Lovgivningen skal tilpasses, så juridiske barrierer for fx lagring fjernes. De økonomiske rammevilkår skal fastlægges, så der er et incitament til at fange CO₂ og lagre den i undergrunden. Og de sikkerhedsmæssige risici skal afklares, særligt hvis lagrene placeres på land tæt på bebyggede områder. Disse forhold er bare nogle af de elementer, som en national CCS-strategi bør adressere snarest.

Anbefaling 3: En generel drivhusgasafgift

Klimarådet anbefaler, at der indføres en ensartet afgift på alle drivhusgasudledninger, da en sådan afgift kan understøtte en omkostningseffektiv opfyldelse af Danmarks klimamål. Når alle udledninger pålægges samme afgift, vil det give tilskyndelse til, at alle reduktionstiltag, der er billigere end afgiften, realiseres på markedsvilkår, mens dyrere tiltag ikke gennemføres. Derved bidrager den ensartede afgift til, at omstillingen sker, hvor det er billigst. Afgiften bør indføres gradvist mod et betydeligt niveau, som Klimarådet tidligere har vurderet til at ligge i omegnen af 1.500 kr. pr. ton CO₂e i 2030. En sådan afgift vil kunne give betydelige reduktioner i industrien, landbruget, transporten og bygningsopvarmningen.

Folketinget har med aftalen om en grøn skattereform fra december 2020 besluttet, at en generel drivhusgasafgift skal være et afgørende instrument i opfyldelsen af målet, og har derfor nedsat en ekspertgruppe til at komme med forslag til en model. Klimarådet anerkender, at det kan være en kompliceret øvelse at få alle elementer i en generel drivhusgasafgift på plads, herunder ikke mindst tiltag som modvirker den tendens til kulstoflækage, som en afgift ellers kunne indebære. Ikke desto mindre anbefaler rådet, at de store linjer i en afgiftsreform allerede lægges frem nu, fx det forventede afgiftsniveau i 2030 og indfasningsprofilen i årene forinden. Det vil give øget klarhed hos de virksomheder og borgere, der i de kommende år skal foretage investeringer eller træffe andre beslutninger, der kan blive påvirket af en afgift. Det er vigtigt at huske på, at alternativet til at indføre en afgift er at tage andre virkemidler i brug som fx tilskud, der skal finansieres via enten skattestigninger eller nedskæring af offentlige udgifter.

Anbefaling 4: Initiativer til vådlægning af lavbundsjorder

Klimarådet vurderer, at vådlægning af lavbundsjorder kan bidrage væsentligt mere til opfyldelsen af 70-procentsmålet, end det fremgår af regeringens klimaprogram. Fra et samfundsøkonomisk perspektiv er det billigt at udtage og vådlægge en stor del af disse jorder, så et sådan tiltag vil være et betydeligt, omkostningseffektivt bidrag til at opfylde klimamålet. Samtidig vurderes vådlægning ikke at være forbundet med større kulstoflækage.

Derfor anbefaler Klimarådet et markant politisk fokus på udtagningen, også selvom der ofte i praksis kan være komplikationer ved at udtage og vådlægge den enkelte mark. Klimarådet har derfor anbefalet en model, hvor en økonomisk tilskyndelse til udtagning kombineres med både et screeningskort og en aftalemødel, så udtagningen foregår koordineret, så praktiske barrierer adresseres, og så relevante interessenter og myndigheder inddrages. Den økonomiske tilskyndelse kan på sigt komme fra ovennævnte generelle afgift på drivhusgasser, men kan på den korte bane gives gennem en auktionsbaseret tilskudsordning.

Anbefaling 5: Højere værdi af klimaeffekter i samfundsøkonomiske beregninger

Beslutninger i den offentlige sektor, fx om nye anlægsprojekter, baseres ofte på samfundsøkonomiske konsekvensvurderinger. I disse vurderinger indgår der ofte en beregningsteknisk pris på drivhusgasudledninger. Denne pris bør afspejle, at hvis et projekt fx øger udledningen af CO₂e i Danmark, vil samfundet skulle afholde omkostninger til at nedbringe udledningerne tilsvarende andetsteds, hvis 70-procentmålet stadig skal overholdes.

Klimarådet anbefaler derfor, at prisen på udledning af drivhusgasser i samfundsøkonomiske beregninger sættes på et niveau, der er konsistent med 70-procentmålet. Det betyder, at prisen skal afspejle omkostningen for de dyreste reduktioner, der er nødvendige for at leve op til målet. Klimarådet har tidligere peget på, at omkostningerne for de dyreste reduktioner vil være i omegnen af 1.500 kr. pr. ton CO₂e, om end det er udtryk for et foreløbigt estimat omfattet af usikkerhed. Finansministeriet har i oktober 2020 i et tillæg til sin vejledning på området stillet krav om, at der skal udføres følsomhedsberegninger for CO₂e-prisen, men det afgørende er at ændre det centrale nøgletal for CO₂e-prisen, der aktuelt er cirka 300 kr. pr. ton CO₂e i 2030, og som Klimarådet finder alt for lavt.